

ถนนลาดยาง หรือ ถนนลาดยาง

นำเสนอเมื่อ : 9 ส.ค. 2565

ถนนลาดยาง หรือ ถนนลาดยาง

คำว่า “ลาด” กับ “ลาด” ต่างก็เป็นคำกริยาด้วยกัน พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ ได้นิยามความหมายของตัวศัพท์ไว้แตกต่างกันอย่างเห็นได้ชัดเจน แต่มักจะมีการใช้คำทั้ง ๒ นี้สับสนอยู่เสมอเมื่อนำไปใช้ประกอบกับคำบางคำ โดยเฉพาะคำว่า ถนน (ลาด ลาด) ยาง กว้างเดี่ยว (ลาด ลาด) หน้า เป็นต้น ทำให้มีการวิเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ในหน้าหนังสือพิมพ์และพาดพิงถึงราชบัณฑิตยสถานอยู่เนือง ๆ ซึ่งราชบัณฑิตยสถานเองก็ได้ให้คำตอบและชี้แจงขอเท็จจริงทุกครั้งไป

พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. ๒๕๒๕ พิมพ์ครั้งที่ ๔ ได้นิยามคำว่า “ลาด” กับ “ลาด” ไว้ดังนี้คือ

ลาด ก. เทของเหลว ๆ เช่นน้ำให้กระจายแผ่ไปหรือให้เรียวยาวไปทั่ว เช่น ลาดน้ำ ลาดยาง โดยปริยายหมายถึงอาการที่คล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น เยี่ยวลาด ขี้ลาด.

ลาด ก. เอาสิ่งที่มีมันอยู่ปูแผ่ออกไป เช่น ลาดพรม โดยปริยายหมายถึงอาการที่คล้ายคลึงเช่นนั้น. ว. ลักษณะที่เตี้ยเรี่ยไป. น.

วิธีการทำถนนแอสฟัลต์หรือยางมะตอยในสมัยก่อนนั้นใช้วิธีเคี้ยวขี้ผึ้งมะตอยจนเหลวแล้วเทราดลงไปบนฐานหินกรวดที่บดอัดแน่น จากนั้นจึงนำหินกรวดขนาดเล็กมาโรยทับ บดอัดให้แน่นอีกครั้ง กิจการการทำเช่นนั้นเรียกว่า ลาดยางถนน แต่วิธีการทำถนนยางมะตอยในปัจจุบันเปลี่ยนมาใช้วิธีนำหินกรวดขนาดเล็ก ๆ คลุกยางมะตอยให้เข้ากันเสียก่อน แลวนำไปเทเกลี่ยลงบนฐานหินกรวดที่บดอัดจนแน่นได้ที่แล้ว จากนั้นจึงบดทับหินที่ผสมยางมะตอยให้เรียบสม่ำเสมอ อดอย่างไรก็ตาม ไม่ว่าจะเป็นการทำถนนด้วยวิธีลาดยางมะตอยแบบสมัยก่อนหรือด้วยวิธีใช้หินคลุกกับยางมะตอยแล้วนำมาปูบนฐานหินที่บดอัดไว้แล้ว เมื่อสำเร็จเป็นถนนสมบูรณ์ ผิวถนนจะมีลักษณะที่ “ลาด” หรือ “ลาด” ด้วยยาง ในทำนองเดียวกันกับลาดพรม คือ ปูพรมให้แผ่ออกไป ดังนั้นถนนชนิดนี้จึงต้องเขียนหรือเรียกว่า ถนนลาดยาง

ส่วน “กว้างเดี่ยว บะหมี่ หรือ ข้าว (ลาด ลาด) หน้า” ต้องใช้คำว่า “ลาด” เพราะส่วนที่เป็นหน้านั้นมีลักษณะเป็นของเหลว

อนึ่ง คณะกรรมการชำระพจนานุกรมได้แก้ไขเพิ่มเติมบทนิยามของคำ “ลาด” ไว้ให้ชัดเจนยิ่งขึ้นดังนี้ “ก. ปูแผ่ออกไป เช่น ลาดพรม ปูลาดอาสนะ โดยปริยายหมายถึงสิ่งที่มีอาการคล้ายคลึงเช่นนั้น เช่น ถนนลาดยาง. ว. เตี้ย หรือเอียงขึ้นน้อย ๆ เช่น ที่ลาด.” และได้เก็บเพิ่มคำ “ถนนลาดยาง” ไว้ดังนี้ “น.

ถนนที่ปูผิวจราจรด้วยยางมะตอยผสมกับหินหรือทรายเป็นต้น” นอกจากนั้นในหนังสือ
“อ่านอย่างไรและเขียนอย่างไร” ซึ่งราชบัณฑิตยสถานจัดพิมพ์เป็นเอกสารเผยแพร่
เนื่องในวันสถาปนาราชบัณฑิตยสถาน ครบรอบ ๕๐ ปี วันที่ ๓๑ มีนาคม ๒๕๒๗ ฉบับพิมพ์ครั้งที่ ๒ แก้ไขเพิ่มเติม
เมษายน ๒๕๒๘ ก็ได้เพิ่มคำว่า “ถนนลาดยาง” ไปด้วย

ดังนั้น จึงขอได้โปรดเข้าใจโดยทั่วกันว่า คำ “ลาด”
เป็นคำกริยาที่เข้ากับลักษณะอาการเทของเหลวทุกชนิด
ส่วนที่เป็นชื่อเรียกถนนให้เขียนว่า “ถนนลาดยาง.”

ที่มา : [จดหมายข่าวราชบัณฑิตยสถาน ปีที่ ๑ ฉบับที่ ๓ มีนาคม ๒๕๓๒](#)